

Helsedepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 03/02891

Vår ref: 03/35

Dato: 07.11.2003

Høring om forslag til ny forskrift om obduksjon

Vi viser til høringsbrev av 04.08.2003 fra Helsedepartementet om forslag til ny forskrift om obduksjon.

Bioteknologinemnda velger å uttale seg siden obduksjonsforskriften er nært forbundet med biobankloven, og biobankmateriale er svært viktig for medisinsk og bioteknologisk forskning.

Bioteknologinemnda støtter forslaget om at obduksjoner, uttak av organer og vev, og avgivelse av organer og vev til forskning, undervisning og produksjon av biologiske produkter skal bygge på en aktiv informasjon- og samtykkepraksis.

Behovet for obduksjoner

Ved obduksjon får man fastslått dødsårsaken og kontrollert om en diagnose har vært riktig. Dødsårsaksstatistikken brukes som bakgrunn for prioriteringer innen helsevesenet. Videre er obduksjoner viktig for den opplæring som skal sikre medisinsk kompetanse og utvikling av nye behandlingsmetoder. Dagens lave obduksjonsfrekvensen (12 % i 1999) er langt under det som er anbefalt av Statens helsetilsyn (50 %) og er i så henseende urovekkende.

Bioteknologinemnda mener det er viktig å arbeide for en forsvarlig obduksjonsfrekvens både gjennom ressursbevilgninger og ved en god forståelse i samfunnet for behovet for obduksjoner. Bioteknologinemnda vil gjerne påpeke viktigheten av at det gis informasjon til pasient og pårørende om hvor vesentlig obduksjoner er for å fastslå dødsårsak og kontrollere kvaliteten av behandlingen som er gitt. Det er positivt at den nye forskriften vil innlemme obduksjoner i internkontrollen av helsetjenester. Dette kan føre til at flere føler seg trygge på obduksjoner.

Uttak av biologisk materiale fra avdøde

Bioteknologinemnda synes det er positivt at det lages rutiner for å dokumentere uttak, tilbakelegging, oppbevaring, viderelevering og destruksjon av biologisk materiale fra avdøde. Dette vil kunne bidra til befolkningens tillit til at materiale fra avdøde behandles med respekt og til at flere er positive til uttak av materiale til undervisning og forskning.

Bioteknologinemnda mener det er viktig at materialet fra obduserte behandles med respekt og verdighet. Det bør i tråd med dette etableres gode rutiner for transport av organmateriale som skal kremeres, slik at byrden ved håndtering av dette materialet blir minst mulig.

Når uttatt obduksjonsmateriale brukes til forskning, vil det reguleres av biobankloven. Bioteknologinemnda mener det er godt samsvar mellom forslaget til forskrift og biobanklovens presisering i § 12 fjerde ledd: ”For uttak av biologisk materiale fra en avdød gjelder transplantasjonslovens regler om presumert samtykke tilsvarende.”

Bioteknologinemnda støtter at både den avdøde og de nærmeste skal ha reservasjonsrett. Dersom en pasient imidlertid gir aktivt uttrykk for at han/hun ønsker obduksjon, må det tungtveiende grunner til at pårørende skal kunne hindre dette. Avdødes vilje og samfunnsinteressene bør da til sammen kunne veie tyngre enn pårørendes ønske alene.

Med hilsen

Werner Christie
Leder

Sissel Rogne
Direktør

Saksbehandler: Grethe S. Foss